Nr. 62 (1693). Cena 250.000 mk Włocławek, piątek dnia 14 marca 1924 r Rok VII

# SŁOWO KUJAWSKIE



**Prenumerata** na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.

**Ogłoszenia** za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najmn. ogł.— 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.







*Poddawaj łatwo zdaniu drugich twoje własne zdanie: stań się głupim dla miłości Boga—a będziesz mądrzejszym nad Salomona.* Scupoli.

## Chrześcijańska Demokracja a ustawa o ochronie najemców.

**Obrona warstw uciśnionych. Poseł Perl z N.P.R-owcami »burżujów«. Równe prawa dla sublokatorów i lokatorów w stosunku do odnajmującego. O tem jak N.P.R-owce pokumały się z żydami.**

Stojąc na stanowisku obrony warstw ekonomicznie słabych, pozostawiając dla robotników i ludzi ciężkiej pracy wzmożoną ochronę lokatorów, Chrześcijańska Demokracja uważała za słuszne, aby dla warstw zamożniejszych i stawki komornego były wyższe i swoboda umów większa, i aby ludzie, którzy porobili fortuny, którzy posiadają setki miljardów, nie mieszkali nieomal za darmo, jak to miało miejsce dotychczas. Czyż leżało w interesach robotników, inteligencji, najszerszych warstw miejskich, aby banki, wielcy przemysłowcy, wielcy kupcy płacili tylko na zasadzie ustawy komorne, a przez to nie przyczyniali się do zachowania w należytym stanie domów?

A jednak p. poseł z PPS. postawił wniosek, aby zabronić wogóle wolności umów, nawet dla ludzi bogatych, i w ten sposób, przy poparciu enpeerowców chciał dalej prowadzić dzieło zniszczenia miast polskich, byleby zasada socjalizacji triumfowała, chociaż by biedacy zostali wkrótce bez dachu nad głową.

Najem lokalu może być rozwiązany tylko wówczas, gdy lokator ciężko zawini, a więc, gdy komornego nie płaci, gdy nieprzyzwoicie się prowadzi i spokój domowy zakłóca, gdy mieszkanie wynajął sublokatorowi za wynagrodzenia nadmiernie wysokie itp.

Sublokatorzy mają w stosunku do lokatora analogiczne prawa, jak lokator do właściciela domu, a pozatem Sejm przyznał im prawo zajęcia całego lokalu, o ile nastąpi zmowa właściciela domu z lokatorem na szkodę ich interesów. Wreszcie mają prawo zajmowania lokalu w ciągu 6 miesięcy po wygaśnięciu umowy najmu z lokatorem głównym.

Z ważniejszych zmian, oprócz wyżej wskazanych należy przytoczyć, iż na wniosek posła Bitnera z Chrześc. Dem. bezrobotni nie mogą być usuwani z lokalu w ciągu 6-ciu miesięcy, nawet jeśli nie opłacą komornego z powodu braku funduszów, oraz uchwalenie przez Sejm podatku w wysokości 20 proc. komornego na rzecz Skarbu, co się przyczyni do dalszej naprawy naszych finansów.

Inne postanowienia ustawy pozostały bez znaczniejszych zmian, jak zwrot właścicielowi wydatku na utrzymanie domu lub ustrój i sposób działania urzędów rozjemczych.

**Pan Popiel (N. P. R.) na spółkę z p. Sommersteinem chciał domy w miastach oddać na łup żydom.**

Przy uchwalaniu ustawy szczególną uwagę całego Sejmu zwracało prowokujące zachowanie się N.P.R.: oto poseł Popiel i enpeerowcy za nim głosowali za wszystkiemi poprawkami posła Sommersteina z Koła żydowskiego. Tymczasem celem poprawek żydowskich było zniszczenie właścicieli domów, przez to nabycie realności miejskich po najtańszych cenach na rzecz żydów. I oto: p. Popiel tak zagalopował się w demagogji, że zawarł pakt z posłem Sommersteinem i dopomagał do przeprowadzenia wszystkich żydowskich poprawek, gdyby nie zdecydowane stanowisko Chrześc. Dem. to N.P.R. swoją demagogją doprowadziłaby do sprzedaży większości zabudowań miejskich żydom za psie pieniądze, a co zatem idzie do wyrzucenia wielu Polaków na bruk.

**Zasługi Chrześc. Dem. przy ustawie o ochronie lokatorów.**

Reasumując powyższe wywody Chrześc. Dem. położyła przy ustawie o ochronie lokatorów następujące zasługi: 1) uchroniła miasta polskie od dalszej ruiny i zagłady, na jakie to drogi prowadzili ją posłowie — socjalista Perl, żydzi Sommerstein i Hartglas, oraz enpeerowiec Popiel;

2) ochroniła domy, stanowiące własność Polaków, od przejścia w ręce żydowskie, do czego pchali żydzi posłowie, w czem im dzielnie dopomagali enpeerowcy, którym nie starczyło na tyle oleju w głowie, by się poznać na sztuczkach p. Sommerstaina i Perla;

3) zapewniła lokatorom dach nad głową, zachowując zasadę nieusuwalności lokatora i sublokatora;

4) zapewniła ludności ubogiej wzmożoną ochronę przez ulgi dla bezrobotnych i lokatorów mniejszych mieszkań;

5) nałożyła większe ciężary na mieszkania ludzi bogatych, głosując za wyższemi stawkami dla większych lokali i umożliwiając zawarcie dla takich lokali wolnych umów, jak również dla lokali naukowych, przemysłowych i handlowych, co prowadzi do utworzenia źródła utrzymania domów z kieszeni ludzi bogatych, jakiej to prostej prawdy otumanieni przez żydów enpeerowcy ze swym „bez oleju“ Popielem, nawet zrozumieć nie byli w stanie;

6) rozłożyła możliwie »prawiedliwie ciężary lokatorskie, zapewniając właścicielowi niezbędny na utrzymanie domu dochód, a nie rujnując lokatora;

7) doprowadziła do ochrony sublokatorów przez zapewnienie im praw do lokalu i chroniąc od zmowy na ich szkodę;

8) umożliwiła rozpoczęcie ruchu budowlanego i zatrudnienie wielu tysięcy robotników budowlanych.

Wobec powyższego demagogiczne brednie enperowców i socjalistów o rzekomej słabej obronie przez Chadecję praw lokatorów, mają na celu przez kłamliwe oświetlanie stanowiska przeciwnika politycznego pozyskanie głosów, jakie Chadecja przez swą, zgodną z zasadami chrześcijańskiej sprawiedliwości, obronę potrzeb szerokich warstw, zdobywa coraz liczniej w kraju. Robota nie uda się jednak sługusom żydowskim, bo spotka się z protestem zarówno uczciwych lokatorów, rozumiejących, że cudzej własności okradać nie wolno, jak uczciwych właścicieli domów, rozumiejących, że lokatora na bruk wyrzucić samo sumienie nie pozwala.

Stąd tedy uważamy, że chociaż ustawa ma znaczne wady, których Chadecja usunąć nie mogła, mając tylko dziesiątą część głosów w Sejmie, żeśmy swój obowiązek w miarę możności spełnili, głosując tam wszędzie gdzie tego domagał się interes Polski, jak każe przysięga poselska, a nie tam gdzie każe demagogja partyjna socjalistów i enperowców, którzy pragną za wszelką cenę zdobyć głosy wyborców, nawet wysługując się Żydom w demagogicznych zapędach gwałcąc ślubowanie poselskie.

Tyle wystarczy chyba w odpowiedzi NPR-owcom i naszym przeciwnikom z pod sztandaru fałszywej „Prawdy“. Sapienti sat. (Mądremu dość).

# Ohydny skandal obyczajowy w Rosji.

„Chicago Tribune“ donosi o niebywałym skandalu, który jest na porządku dnia w państwie sowieckiem. Wszystkie dzienniki londyńskie zajmują się tym skandalem, który sprawia jeszcze większe wrażenie wobec uznania de jure rządu sowieckiego przez gabinet Macdonalda. Okazało się mianowicie, że wyżsi urzędnicy sowieccy utworzyli organizację połowu białych niewolnic dla rozpusty, przyczem w sieci tego połowu wciągane były zwłaszcza 12-letnie dziewczęta.

Sprawa wyszła na jaw przed dwoma miesiącami z powodu śmierci jednej z takich dziewczynek w pewnym domu w Moskwie. Spółka działała już od roku 1921 i rozciągała się na Moskwę, Petersburg, Niżny-Nowogród i Kazań. Organizowali ją wyżsi urzędnicy departamentu ministerstwa handlu. Zwłaszcza okolice nad Wołgą, dotknięte klęską głodu, dostarczały obfitego towaru.

Urzędnicy zbierali dziewczęta, którym obiecywali, że otrzymają zatrudnienie w sowieckich instytucjach, albo, że będą umieszczone w ochronkach. Wśród najgorliwszych pracowniczek spółki znajdowała się p. Zinowiewowa, nieślubna małżonka wodza trzeciej międzynarodówki, która już przedtem prowadziła instytut piękności zagranicą, a obecnie jest wysoką urzędniczką w komisarjacie spraw wewnętrznych. Sprawa miała być oddana sądowi, lecz władze sowieckie postanowiły ją zatuszować, degradując skompromitowanych urzędników i przenosząc ich na stanowiska mniej odpowiedzialne.

Opozycja jednak czyni wielki skandal dokoła całej afery, domaga się publicznej rozprawy sądowej i grozi ujawnieniem wszystkich nazwisk i szczegółów zbrodni, jeżeli władze sowieckie zejdą z normalnej drogi prawnej.

## MYSLI.

*Wybrał J. K.*

*— Wiara powiada wprawdzie to, czego nie mówią zmysły, ale nie mórzeczy przeciwnych temu, co one widzą. Stoi ponad nimi, ale nie nawspak im.*

— — — —

*— Poddanie i posługiwanie się rozumem, oto na czem polega prawdziwy chrystjanizm.*

— — — —

*— Są trzy rodzaje osób: jedne, które służą Bogu, znalazłszy Go; drugie, które siłą się Go szukać, nie znalazłszy; inni, którzy żyją nie szukając Go ani nie znalazłszy. Pierwsi są roztropni i szczęśliwi, ostatni, szaleni i nieszczęśliwi; owi w pośrodku są nieszczęśliwi i roztropni.*

*Pascal.*

# Z KRAJU.

**Polska perfumerja do Sjamu.** Zgodnie z informacjami otrzymanemi z poselstwa polskiego w Kopenhadze polskie wyroby kosmetyczne mogłyby znaleźć poważny rynek zbytu w Sjamie. Zdaniem poselstwa pożądanem jest przysłanie do przedstawicielstwa polskiego w Kopenhadze odpowiednich prób wyrobów kosmetycznych i perfumerji. Próbki te wręczone zostaną zainteresowanym firmom duńskim utrzymującym stałe stosunki handlowe z Sjamem.

**Z Łodzi.** Magistrat łódzki postanowił wyasygnować dalsze 45 miljardów marek na pomoc dla bezrobocych. Wydawane będą bezpłatne obiady zarejestrowanym w związkach zawodowych bezrobocym w ilości 2.000 porcyj dziennie, oraz urządzone roboty publiczne w zakresie prac miejskich.

Przed sądem okręgowym w Łodzi odbyła się rozprawa przeciwko 5 oskarżonym o należenie do komunistycznej partji robotniczej działalność przeciwpaństwową. Dnia, 5-go b.m., ogłoszono wyrok, na którego mocy skazano Franciszka Łęczyckiego na 3 lata twierdzy z zaliczeniem 10 miesięcy aresztu prewencyjnego, Marję Ejgerówne na 2 lata twierdzy z zaliczeniem 9 miesięcy aresztu prewencyjnego. Wolfa Moszka Chonowskiego na 2 lata ciężkiego więzienia, Józefa Sobolewskiego i Antoniego Flegiela po jednym roku ciężkiego więzienia. Co do Łęczyckiego i Ejgerówny obrońca oskarżonych prosił o wypuszczenie ich za kaucją. Sąd nie przychylił się do tego wniosku.

**Z Poznania.** Redakcja »Kurjera Poznańskiego« otrzymała list, na którym, pod znakiem pocztowym francuskim, widnieje niesłychany wprost adres: »Posen (Allemagne)«. Na odwrotnej stronie koperty znajduje się pieczątka nadawcy, którym jest »Union Internationale de secours aux Enfants (a Postale Annemasse Hto Savoie)«. W kopercie tej nadesłano broszurkę z »Deklaracją genewską praw dziecka« w 36 językach europejskich, azjatyckich, a nawet w żargonie żydowskim i w jęz. hebrajskim. Broszurkę tę wydała »Union Internationale de Secours aux Enfants«, której siedzibą jest Genewa. Dziwna to zaiste międzynarodowość tej instytucji, która do dziś dnia nie zna jeszcze właściwej nazwy miasta, noszącego w międzynarodowym spisie pocztowym miano Poznań i tylko Poznań. Dziwnie świadczy o wykształceniu organów tej instytucji nieświadomość, że Poznań leży w Polsce, aczkolwiek w broszurce swej podają tekst deklaracji genewskiej także w tłomaczeniu polskiem. »Międzynarodowość« chyba obowiązuje nie tylko do znajomości żargonu żydowskiego i języka hebrajskiego.

Ludność m. Środy i powiatu uchwaliła na wiecu, co następuje: Domagamy się od rządu ukrócenia zdradzieckich knowań mniejszości narodowej niemieckiej, zmierzających do szkodzenia interesom państwa przez wytaczanie ciągłych i kłamliwych skarg przed międzynarodowemi instancjami przeciw rządowi i państwu. W szczególności, wzywamy rząd do pociągnięcia do odpowiedzialności posłów: Graebego, Naumanna i dr. Scholza, za tendencyjne fałszywe przedstawienie ustawy o reformie rolnej w skardze do Ligi narodów, którą sekretarjat Ligi narodów zakomunikował swoim członkom pismem z d. 10 grudnia 1923 r.«

Takie same uchwały powzięła na wiecach ludność m. Międzychodu i powiatu, ludność m. Obornik i powiatu, oraz ludność m. Bojanowa.

# Pogadanki Ewangeliczne.

**Niedziela I W. Postu.**

Dokończenie.

II.

Odparty w niskiej pokusie chleba przeciw ufności w Bogu, szatan wznosi się wyżej, by unosić Chrystusową podbić do karkołomnych wyżyn pychy. Pobity zaś Pismem, sam się do Pisma ucieka. »Piekielny egzegeta« (Didon) podsuwa Chrystusowi pokusę próżnej chwały przez zdradliwy wykład słów psalmu 90-go, rozpoczynającego się w przekładzie Jana z Czarnolasu: »Kto się w opiekę...« Podaje go za mesjański, gdy takim nie jest.

Porwawszy Chrystusa do Jerozolimy, postawił Go na »ganku kościelnym«, właściwie na narożniku muru obwodowego świątyni od strony doliny Cedronu, skąd pędziła przepaść zawrotna.

— Jeśliś jest Syn Boży, rzuć się na dół! Albowiem napisano jest o Tobie:

„Aniołom swoim każe Cię pilnować,
Gdziekolwiek stąpisz, którzy Cię piastować
Na ręku będą, abyś, idąc drogą,
Na ostry kamień nie ugodził nogą.“

Fałsz jest w tem „o Tobie“, gdyż psalm 90-ty nie jest mesjański, a odnosi się do ludzi wierzących wogóle; pozatem, z treści tego psalmu szatan ukuł pokusę zbytniej ufności w Bogu, domagającej się zuchwale opieki Bożej nad lekkomyślnością, gotową narazić się na niebezpieczeństwo dla próżnej chwały. Chciał złudzić Chrystusa widokiem ułatwienia Mu zadania mesjańskiego, aby je zwichnąć.

W odpowiedzi Chrystus powołał się na Deuteronomium 6.16: „Nie będziesz kusił Pana Boga swego, jakoś kusił na miejscu kuszenia“. Źródłem tego tekstu jest fakt, opisany w Exodus 17.1-7: Gdy w swej wędrówce przez pustynię Izrael rozłożył się obozem w Raphidim, począł szemrać na brak wody, a w tem szemraniu, krom braku ufności, było i kuszenie Boga o cud: „Jestli Pan między nami, czyli nie?“ Na to Mojżesz: „Przecz kusicie Pana?“

Następuje szturm trzeci, w najwyższych rejonach ducha. Pycha poprzestaje na czczej chwale; chciwość pożąda treści realnej: władzy i bogactw. Tedy kusiciel uniósł Chrystusa na najwyższy szczyt Kwarantanji, ukazując Mu „wszystkie“ królestwa i chwałę ich. Widać z niej kilka krain; część wzięta za całość.

— To wszystko dam Tobie, jeśli, upadłszy, oddasz mi pokłon!

Zaświecił Mu w oczy widziadłem fałszywego mesjanizmu, obiecującego żydom panowanie nad światem, — za cenę bałwochwalstwa, na dnie którego jest kult szatana. Skłamał przytem, jakoby był panem świata i był wolen rozdawać królestwa wedle woli. „Pańska jest ziemia i napełnienie jej“ (psalm 23.1). A „cokolwiek niesprawiedliwość daje, szatan daje“—mówi Chryzostom. Daje zaś tym, którzy od niego, t. j. w sposób nieprawy, brać chcą i, za dopuszczeniem Bożem, biorą. Sekta bogomiłów poczerpnęła z tej pokusy fałszywe twierdzenie, jakoby stwórcą świata był szatan (Satanael).

Chrystus, który ze spokojem odpierał pokusy poprzednie, teraz gromi szatana:

—Pójdź precz, szatanie! Albowiem napisano jest: Panu Bogu swemu kłaniać się będziesz, a Jemu samemu służyć będziesz! (Deuter. 6. 13).

Szatan, zwyciężony, odstąpił. »Oto zaś aniołowie przystąpili i służyli Mu«. Służyli pokarmem cudownym.

Trzy pokusy Chrystusowe obejmują wszystkie stosunki życia ludzkiego: do materji, do ludzi, do Boga. Odpowiadają one trzem namiętnościom, do których Jan Ewangelista sprowadza wszelkie pokusy: »pożądliwość ciała, pożądliwość oczu i pycha żywota«. Te z kolei, w porządku wieku ludzkiego, odpowiadają młodzieńczości, dojrzałości i starości.

*X Charszewski.*

# Co niesie dzień?

**MARZEC 14 PIĄTEK**

Dziś: Matylda, królowa.
Jutro: Klemens Dworzak w., Zacharjasz pp., w.
Wschód słońca o g. 6.20
Zachód o g. 6.0
Wsch. księżyca o g. 10.57
Zachód o g. 2.3

**Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.**

| Marzec | godzina | ciśnienie powietrza wm/m 700+ | temperatura w stopn. Celsjusza | zachmurzenie nieba 0—10 | Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek. |
|---|---|---|---|---|---|
| 11 | 21 | 62,4 | —0,6 | 10 | W — 2 |
| 12 | 7 | 65,2 | —2,4 | 10 ✻ | NW — 2 |
| 12 | 13 | 67,5 | —2,2 | 10 | NE — 2 |

W dniu 11 marca najwyższa temperatura wynosiła +,1,8, najniższa — 7,3. Śnieg: 2 cm.

**Kurs franka** złotego waloryzacyjnego na dzień 14 marca r. b. wynosi 1.800.000 mk.

**Z giełdy d. 13.3:**

| | |
|---|---|
| Dolar | 9.250.000 |
| Funt angielski | 40.050.000 |
| Frank szwajcarski | 1.617.500 |
| Frank francuski | 380.000 |
| Frank belgijski | 325.000 |
| Liry włoskie | 395.000 |
| Korony czeskie | 269.750 |
| Korony austrjackie (100) | — |

4% poż. premj. 1.000.000., 8% poż. złota 15.000.000, 6% poż. serja II A. 1.350.000, 6% pożycz. dol. 5.600.000, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego (216 mk. = 100 rub. rosyj.) 6.500.000 mkp.

**Do Duchowieństwa całej Polski.** Jak długa i szeroka Ojczyzna nasza, idzie zew: »Na Bank Polski, na Bank!« Zewsząd śpieszą liczne rzesze z zaoszczędzonemi groszami. Niejeden pożyczy od sąsiada, a kupi choćby jeden udział Banku. Słyszymy, że głównie średnio zamożni ludzie i urzędnicy śpieszą z pomocą Bankowi. Gdy idzie o dobro Ojczyzny, o jej ratunek, my, kapłani, winniśmy, jak zawsze bywało, stawać w pierwszym rzędzie. Nas los Banku musi obchodzić. Starajmy się dekanatami, albo po dwa dekanaty razem, nabyć 25 udziałów Banku, aby i naszych głosów przy uzdrawianiu polskiego pieniądza nie zabrakło. Nie mamy obcych pieniędzy, ale banki chętnie przyjmą marki polskie na udział. Ostatni czas na kupno udziałów. Ale róbmy to zbiorowo — nie luzem.

(Wszystkie gazety polskie - katolickie proszę o łaskawy przedruk tej odezwy).

*Ks. Stanisław Gruszka*
z Krasnej w diecezji Sandomierskiej.

**Pogrzeb ś. p. Bronisławy Wlazełko.** We wtorek, dnia 12 b. m. odbył się pogrzeb ś. p. Bronisławy z Maszewskich Wlazełko, żony porucznika 14-go pułku piechoty. Kondukt żałobny, prowadzony przez ks. Bogdańskiego, wyruszył z kościoła OO. Reformatów o godz. 4 po połud. Za trumną postępowała najbliższa rodzina zmarłej, byłe jej koleżanki, oraz oficerowie. Orkiestra 14 p. p. poprzedzała pochód, grając marsza żałobnego. Nieprzeliczone masy tłumu towarzyszyły konduktowi. Na cmentarzu, nad grobem zmarłej serdecznemi słowami przemawiał kapelan wojskowy, ks. Murasik.

**Podziękowanie.** Wydział powiatowy Włocławski złożył na potrzeby Rady opiekuńczej gimnazjum państwowego męskiego Ziemi Kujawskiej, którego pierwszym dyrektorem był ś. p. prezes Nowca 50.000.000 mk. zamiast kwiatów na Jego trumnę. Za dobrą intencję i hojną ofiarę „Bóg zapłać" wyraża.

Rada Opiekuńcza Gimnazjum.

**Odpoczynek świąteczny.** Rada ministrów w dniu 10 b. m. uchwaliła ustawę w sprawie zabezpieczenia odpoczynku pracowników najemnych w niedzielę, oraz następujące dni świąteczne: Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), 3 maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, św. apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny (8 grudnia) i 1-szy dzień Bożego Narodzenia (25 grudnia). Święta: Trzech Króli, Wniebowstąpienie Pańskie, św. Piotra i Pawła, Wniebowstąpienie Najświęt. Marji Panny, Wszystkich Świętych i Niepokalane Poczęcie Najśw. Marji Panny mogą być zastąpione w zakładach pracy, w których pracownicy należą w większości do wyznania nie rzymsko-katolickiego, przez niemniejszą liczbę dni świątecznych uznanych przez wyznanie większości pracowników za obowiązujących.

**„Czartowska Ława".** W ubiegłą niedzielę wystawiła sekcja dramatyczna przy Stow. Młodzieży Katolickiej »Spójnia« w sali Polonia dramat ludowy w 4 aktach ze śpiewami p. t. »Czartowska Ława«. Treść dramatu odtworzona była dobrze przez młodych amatorów. Na szczególniejsze podkreślenie zasługuje drh. Eug. Maciejewski w roli Melchiora Wartołka, pisarza gminnego, drh. Szczęsna w roli Reginy drh. Sobczyński w roli Grzesia Dyrdy, i drh. Koziński w roli Marka, którzy z całem przejęciem się umieli oddać najważniejsze momenty dramatu. Reszta amatorów wykazała swe role dosyć udatnie. Piękne śpiewy przy akompanjamencie fortepianu i skrzypców kierowane przez p. prof. Sypniewskiego sprawiły na słuchaczach miłe wrażenie. Nadto zaznaczyć wypada że dekoracje sceny, jak las, skały a przy tem Krakowskie ubiory, przedstawiały malowniczy obraz. Sala była szczelnie zapełniona; widzieliśmy również grono miejscowej inteligencji. Podczas antraktów przygrywała miła zawsze orkiestra 14 p. p.

**Zlot Młodzieży w Częstochowie.** W dn. 4. 5. i 6 maja b. r. odbędzie się pod protektoratem J. E. Ks. Biskupa Dr. Zdzitowieckiego wielki Zlot młodzieży żeńskiej stow. z całej Polski w Częstochowie celem złożenia hołdu Marji, jako Królowej Korony Polskiej, patronki stowarzyszeń Młodzieży żeńskiej oraz odbędzie się kurs społeczny i t.d. W skład Komisji Głównej Zlotu wchodzą: ks. Dyr. Adamski, ks. Szulc, sekr. jen. i p. red. Wolniewiczówna z Poznania ks. Radomski sekr. jen. z Włocławka ks. Machowski, sekr. jen. z Kielc, i ks. Tomala sekr. Jen. z Huty Królewskiej (Górny Śląsk). Nadto zostanie utworzony Komitet lokalny w Częstochowie. Program Zlotu podamy później.

**Ciekawe rozmowy.** Ciekawe nieraz rozmowy słyszy się wśród ludzi, zastanawiających się nad subskrypcja akcji Banku Polskiego. „Dałem tyle na pożyczki państwowe, na Pożyczkę Odrodzenia i inne, a dziś cóż z tego mam. Czyż mam jeszcze stracić resztę majątku"? Oto najczęstsze, a gorzkie wynurzenia.

Czy akcja Banku Polskiego jest tem samem co pożyczka państwowa— w dodatku podpisana w czasie przed spadkiem waluty?

Przecież tu zachodzi zasadnicza różnica.

Akcja Banku Polskiego — to akcja złota. Równowartość jej w złocie leży w skarbcach Banku Polskiego. Do Banku Polskiego i jego złota rząd nie ma prawa. Bank Polski przecież jest Bankiem prywatnym Statut jego nie pozwala na czerpanie zeń dowoli ministrowi skarbu. Stąd akcja Banku Polskiego stracić nie może na wartości przez dewaluację, lecz jest i pozostanie akcją złotą pełnowartościową. Drugiej akcji tego rodzaju niema w kraju.

Inaczej wyglądają dawne pożyczki państwowe w markach. Uległy one dewaluacji, zmniejszyła się ich wartość i stąd nowe pożyczki rząd także już wydaje w walucie złotej.

Kto zatem podpisze akcje Banku Polskiego czyni tak, jakgdyby kupił sobie złoto, z tą jednak dla siebie różnicą korzystną, że złoto leżące w prywatnem schowaniu nie daje odsetek, złoto przeznaczone na akcje Banku Polskiego zaś dawać będzie dewidendę, której wysokość zależeć będzie od rozmiaru interesów załatwianych przez Bank Polski.

**Podatek majątkowy.** W jednym z najbliższych numerów »Dziennika Ustaw« Rzpltej Polskiej« zostanie ogłoszone rozporządzenie ministra skarbu wydane w porozumieniu z ministrem spraw wewn., zawierające przepisy o organach wymiarowych w sprawie podatku majątkowego. W ciągu dni 14 po ogłoszeniu rozporządzenia tego, wszystkie znajdujące się w okręgu każdej Izby Skarbowej Sejmiki powiatowe (rady powiatowe), związki i zrzeszenia płatników oraz instytucje uprawnione w myśl ustawy o podatku majątkowym do wyboru kandydatów na członków komisji szacunkowych, winni przedstawić listy kandydatów dyrektorowi właściwej Izby Skarbowej. Lista kandydatów dla każdego okręgu władzy podatkowej 1-ej instancji może obejmować najwyżej 24 osoby, jako kandydatów na członków komisji i tyleż osób, jako kandydatów na zastępców członków. Organizacje, których działalność obejmuje cały obszar Rzpltej lub kilka województw, a które nie mają oddziałów w poszczególnych okręgach władz podatkowych I-ej instancji, mają prawo przedstawiania list kandydatów dyrektorom wszystkich Izb Skarbowych względnie tych Izb, na których okręg rozciąga się ich działalność. Imieniem grup płatników, o których mowa w części przedostatniej art. 13 ustawy, miejscowe reprezentacje samorządowe winny przedstawić w powyższym terminie listę obejmującą dwóch kandydatów na członków i tyluż na zastępców. W wypadkach, w których wspomniane wyżej organy (związki i zrzeszenia płatników, reprezentacje samorządne) nie przedstawią list kandydatów w wyznaczonym terminie 14-dniowym, brakujących kandydatów na polecenie dyrektora Izby Skarbowej przedstawi naczelnik miejscowej władzy podatkowej I-ej instancji (Urzędu Skrbowego, Inspektoratu Skarbowego).

**Stan zdrowotny.** Za czas od 2 do 8 marca r. b. stwierdzono w powiecie Włocławkim następujące przypadki chorób zakaźnych:

**We Włocławku:** 1 przypadek błonicy, 1 przypadek śmierci na grużlicę płuc.

**W Kuźnicach gm. Smiłowice:** 1 przypadek płonicy.

**Z OKOLIC.**

**Jarmark w Nieszawie** z powodu przypadającego w dniu 25 marca święta odbędzie się wcześniej, mianowicie 18 marca.

## Res sacra miser.

Taki napis figuruje na frontonie gmachu Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności i znaczy po polsku: Ubogi jest rzeczą świętą. Nie tylko w stolicy Państwa, lecz i w naszem mieście obecna długotrwała i surowa zima ciężko dała się we znaki najuboższej ludności.

Piszący te słowa z racji swego zawodu spotyka się we Włocławku z rozdzierającemi duszę obrazami strasznej nędzy: zna nieopalane wnętrza domków na przedmieściach, w których skupiają się wynędzniałe postacie ludzkie z suchotniczemi wypiekami na twarzach, widuje dzieci uczęszczające do szkół literalnie bez koszuli, spotyka setki dziatwy szkolnej, okrytej nędznemi łachmanami, dążącej kilka kilometrów do szkoły.

Gdy już minął szał karnawału, poświęćmy ten pierwszy tydzień Wielkiego Postu czynom miłodzierdzia, ofiarując każdy w miarę swej możności datki, na rzecz Tygodnia zbiórki dla nędzy wyjątkowej, zainicjowanego przez grono osób dobrej woli, pomnąc, aby chociaż w części złagodzić widmo nędzy, ocierając łzy łaknącym i nawpół nagim bliźnim, a wówczas sprawdzą się na nas słowa Chrystusa: Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

*Dr. P. Olszewski.*

# TELEGRAMY.

### Ziemiaństwo na Bank Polski.

LWÓW, 13.III. P. A. T. „Kurjer Lwowski" donosi: Związek ziemian wschodnich województw Małopolski zapisał się w liczbie 144 subskrybentów na łączną ilość 6.573 akcyj Banku Polskiego.

### Interwencja na korzyść franka.

PARYŻ, 13. 3. (A. W.) Bank francuski zwrócił się do Banków amerykańskic z prośbą o poważniejsze kredyty. Banki amerykańskie odpowiedziały, iż chętnie kredytu udzielą. Wobec tego oczekiwać należy w najbliższych dniach interwencji rządowej na korzyść franka na olbrzymią skalę przy pomocy kapitałów amerykańskich.

### Nowy gabinet belgijski.

BRUKSELA, 13.III. (PAT.) Gabinet jest urzędowo ukonstytuowany. Składa się on z 6 katolików i 5 liberałów.

### Mauzoleum Lenina w gruzach.

BARANOWICE, 13.3. Jak podaje »Ekspres Poranny« w ubiegły piątek podczas budowy mauzoleum nad grobem Lenina nastąpił straszny wypadek.

Budowana na wielką skalę piramida, do roboty której spędzano całe zastępy ludzi pod groźbą karnów, oraz używano wielkich głazów kamiennych wydzieranych ze ścian innych budowli, nagle runęła i częściowo zapadła się pod ziemię.

Jak się okazało tempo, w jakiem zabrano się do roboty, nie pozwoliło na zbadanie należyte terenu, na którym chciano postawić piramidę.

W miejscu tem przechodził jakiś stary, zapomniany kanał, łączący się podobno z rzeką Moskwą.

Skutki katastrofy były straszne. Pod ciężarem nagromadzonych głazów zarwało się sklepienie kanału i wszystko runęło do środka.

Zapadające się głazy pociągnęły za sobą trumnę ze zwłokami Lenina, której dotychczas nie zdołano odnaleźć.

Podczas katastrofy zginęło bardzo wielu ludzi, pracujących przy tej budowie.

Liczby ofiar niepodobna jednak ustalić, ponieważ władze sowieckie kategorycznie odmawiają wszelkich wyjaśnień i surowo pilnują, aby wiadomość nie przedostała się z Mokskwy. „Krasnaja Płoszczad" otoczona jest silnym kordonem wojska i czekistów, którzy absolutnie nikogo niedopuszczają do miejsca katastrofy.

### Proces Hittlera i Ludendorffa.

MONACHJUM, 13.III. (P. A. T.) Odpowiadając na pytania adwokatów obrony, którzy twierdzili, iż Kahr wielokrotnie mówił o swoim udziale w marszu na Berlin, Kahr zaprzeczył tym twierdzeniom, tłumacząc się brakiem pamięci. Jeden z adwokatów oświadczył, iż był sam świadkiem chwili, w której Kahr wydawał rozkaz marszu na Berlin. Kahr zakłopotany wyjaśnił, iż chodziło w tedy o interwencję zbrojną w Turyngji i Saksonji.

*Czytelników „Słowa Kujawskiego" prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.*

L.III. 850-24.

# OGŁOSZENIE URZĘDOWE.

Magistrat m. Włocławka podaje niniejszym do wiadomości publicznej, iż na podstawie art. 21. p. 3 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) oraz z mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 20 grudnia 1923 r., zatwierdzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem z dnia 23 lutego 1924 r. za Nr. S. M. 786/24, wprowadza się mieście Włocławku następujący,

## STATUT
## o podatku na rzecz Kasy Miejskiej m. Włocławka od przedmiotów zbytu.

§ 1.

Miejski podatek od przedmiotów zbytku opłacają, za wyjątkami wskazanymi w § 2, wszystkie osoby posiadające na obszarze m. Włocławka samochody osobowe, karety, powozy, landa, konie zbytkowe i bilardy.

§ 2.

Opodatkowaniu nie podlegają:
a) właściciele przedmiotów wyszczególnionych w § 1, o ile przedmioty te są źródłem ich zarobkowania,
b) Urzędy państwowe, komunalne, władze wojskowe oraz Kurja Biskupia,
c) przedmioty służące do celów zawodowych, o ile osoby je posiadające opłacają państwowy podatek przemysłowy,
d) przedmioty wyszczególnione w § 1, o ile znajdują się w posiadaniu państw obcych oraz osób przyjezdnych, przebywających w obrębie miasta nie dłużej niż 4 tygodnie,
e) bilardy, będące w posiadaniu klubów i stowarzyszeń.

§ 3.

Podatek wynosi rocznie:
a) od samochodu osobowego do 20 koni sterowych po 2 zł. franki od konia sterowego,
b) od samochodu osobowego powyżej 20 koni sterowych po 4 zł. franki od konia sterowego,
c) od karety po 25 zł. franków od sztuki,
d) od powozu, landa lub konia zbytkownego po 15 zł. franków od sztuki,
e) od wolanta po 7 zł. franków od sztuki,
f) od bilardu po 50 zł. franków od sztuki.

§ 4.

Kwotę podatku od przedmiotów zbytku określa się corocznie na podstawie stanu posiadania przedmiotów wymienionych w paragr. 1 w dniu 15 grudnia roku poprzedzającego rok opodatkowania.

W wypadku nabycia względnie objęcia w posiadanie przedmiotów zbytku w ciągu roku, opłata z niniejszego podatku winna być uiszczona przedrozpoczęciem użytkowania przedmiotu. W razie nabycia przedmiotu zbytku przed 1 lipca danego roku, podatek winien być uiszczony na cały rok. W wypadku nabycia przedmiotu zbytku po 1 lipca danego roku opłatę uiszcza się za pół roku.

§ 5.

Do dnia 31 grudnia poprzedzającego rok opodatkowania wszyscy posiadacze przedmiotów wymienionych w § 1., winni zgłosić do Wydziału Podatkowego Magistratu wszystkie posiadane samochody osobowe, karety, powozy, landa, konie zbytkowne i bilardy.

Jeżeli osoba posiadająca powyższe przedmioty złoży Magistratowi lub jego organom nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, lub odmówi odpowiedzi na określone pytania albo przedmioty te Magistratowi nie zgłosi w myśl art. 62 Ust. z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) podlegnie karze do wysokości 20-to krotnej sumy podatku na utratę narażonego.

§ 6.

Magistrat ma prawo żądać od właścicieli domów lub ich prawnych zastępców informacji dotyczących rodzaju i ilości przedmiotów, wymienionych w § 1 niniejszego statutu, a znajdujących się w obrębie danej nieruchomości

§ 7.

Podatek od przedmiotów zbytku uiszcza się w Kasie Miejskiej w terminie wskazanym przez Magistrat w wezwaniu płatniczem.

W razie nie uiszczenia podatku w terminie oznaczonym w wezwaniu płatniczem zostanie on ściągnięty, przymusowo przez sekwestratora miejskiego z doliczeniem odsetek zwłoki w wysokości 2% miesięcznie i kosztów egzekucyjnych.

§ 8.

Odwołania w sprawach wymiaru podatku od przedmiotów zbytku wnosić należy w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 Ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (D. U. R. P. Nr. 94, poz. 747).

§ 9.

Zatwierdzony statut niniejszy stosownie do art. 40 Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) na moc obowiązującą od dnia uchwalenia go przez Radę Miejską.

**MAGISTRAT M. WŁOCŁAWKA.**

**Prezydent: (—) *Krauze.***

Włocławek, dnia 11 marca 1923 r.

## OFIARY.

Illasewiczowie zamiast kwiatów na trumnę ukochanego opiekuna ś. p. Władysława Nowcy prezesa Sądu Okręgowego składają na nędzę wyjątkową 50.000.000 mkp.

## OGŁOSZENIA DROBNE.

**Kupuję** używane **meble** i antyki płacę najwyższą cenę, Zielony Rynek 14. Radzanowski.

Od 1-go kwietnia potrzebna gospodyni ze znajomością wykwintnej kuchni. Zgłoszenia przysyłać do Dom: Wierznicy, poczta Dobrzyń nad Wisłą.

Plac przy ulicy Botanicznej 15 do sprzedania. Wiadomość: Skład Żelaza Bracia Rudzińscy, Piekarska 15.

Zgubiono książeczkę wojskową Jakuba Śpiewaka wydaną przez P. K. U. Włocławek. Łaskawy znalazca zechce odnieść do policji.

## ROZKŁAD JAZDY KOLEJKĄ

do Sompolna 4 godz. po południu.
do Brześcia Kuj. godz. 6 m. 30 rano.
„ „ „ 5 m. 30 pp.
z Sompolna godz. 9 m. 20 rano godzina wieczorem
z Brześcia Kuj. godz. 9 m. 20 rano
„ „ godz. 8 m. 50 wiecz.

# SWÓJ DO SWEGO!

## Firmy Polsko-Chrześcijańskie zrzeszone w Kuj. Oddz. Stow. Kupców Polskich we Włocławku.

### Handel win, wódek, likierów i tow. kolonjalnych.

Borzęcki Ludwik, 3-go Maja Nr. 40,
Beczkowicz Stefan, 3-go Maja Nr. 31,
„Polwin", Kościuszki Nr. 6,
Gorzeński Józef, 3-go Maja Nr. 37.
Pajączkowski i Lipiński, Srebrna Nr. 3.

### Handel win, wódek, likierów i towarów kolonjalnych. (w okolicy).

Barcikowski Walenty, Chodecz,
Darnowski Wojciech, Lubień,
Rybacki Andrzej, Choceń,
Oźminkowski Władysław, Lubraniec,
Napiórkowski Mieczysław, Dobrzyń n/Wisłą,
Kożuchowski Stanisław, Chodecz,
Zieliński Marjan, Brześć Kuj. Rynek.

### Sklepy kolonjalno - spożywcze w śródmieściu.

Ballaun St., Kaliska Nr. 10,
Gomuliński Franciszek, Piekarska Nr. 16,
Gontarek Władysław, Plac Dąbrowskiego Nr. 10,
Grzankowski Stefan, Plac Dąbrowskiego Nr. 7,
Grabowski Aleksander, Nowy Rynek Nr. 8,
Janiak Józef, Królewiecka Nr. 19,
Kozłowska Józefa, Gęsia Nr. 26,
Kaniewski Jan, Kaliska Nr. 28,
Lewandowska Wład., Tumska Nr. 1,
Łukasik Zofja, Kaliska Nr. 3,
Młynarski Stanisław, Szpitalna Nr. 19,
Markiewicz B., 3-go Maja Nr. 14,
Różański Feliks, Przedmiejska Nr. 9,
Szelachowski Józef, Tumska Nr. 12,
Straszewski Franciszek, Pl. Dąbrowskiego Nr. 5,
Szymańska Wład., Tumska Nr. 15,
Tomczak Konstanty, 3-go Maja Nr. 34,
Wapniarski F., Plac Dąbrowskiego Nr. 4,
Wnukowski Andrzej, Nowy Rynek Nr. 7,
Wegner Wacław, Pl. Dąbrowskiego Nr. 17,
Zychowicz Józef, Królewiecka Nr. 19,
Złakowski Jan, Maślana Nr. 5.
Ziółkowski Władysław, Miedziana Nr. 2,

### Sklepy kolonjalno - spożywcze na przedmieściach.

Aleksińska Wiktorja, Długa Nr. 26,
Bogacki Antoni, Długa Nr. 12,
Błaszczyk Salomea, Kapitulna Nr. 7,
Bromont Prakseda, Kapitulna Nr. 27,
Czapski Stanisław, Wolność Nr. 9,
Długołęcka Stanisława, Długa Nr. 45,
Daroszewski Jan, Kapitulna Nr. 26,
Dorsz Józef, Zazamcze Nr. 4,
Duniec Marja, Miła Nr. 4,
Dworakowski Władysław, Kapitulna Nr. 10,
Frącek Wojciech, Żytnia Nr. 43,
Głowacki Józef, Długa Nr. 48,
Głuszek Jakób, Kapitulna Nr. 19,
Gurtowska Marja, Kapitulna Nr. 1,
Jaźwiecki H., Długa Nr. 72,
Kowalski Franciszek, Chłodna Nr. 48,
Leszczyński Mieczysław, Kapitulna Nr. 19,
Lewandowski Antoni Żytnia Nr. 120,
Machtyl Marja, Kapitulna Nr. 43,
Marchlewski Bronisław, Ciasna Nr. 4,
Marszałek Józef, Mokra Nr. 4,
Machtyl Walenty, Długa Nr. 49,
Matwiej Anna, Chmielna Nr. 14,
Ochociński A., Miła Nr. 8,
Piątkowska Stanisława, Próżna Nr. 15,
Rutkowska Anna, Wiejska Nr. 2,
Rzymkiewicz Ludwik, Kapitulna Nr. 6,
Szczepanowa Amelja, Kapitulna Nr. 9,
Scieszek Marjanna, Długa Nr. 33,
Skorupski Zygmunt, Kapitulna Nr. 50,
Szulc Józefa, Próżna Nr. 36,
Szczęśniaki Ludwik, Kapitulna Nr. 16,
Udałowski Kazimierz, Kapitulna Nr. 46,
Wesołowski Wacław, Długa Nr. 43,
Zieliński Jacek, Chłodna Nr. 31,
Ziółkowska Antonina, Chłodna Nr. 33.

### Sprzedaż cukrów i wyrobów cukrowniczych

Rudzińska W., Trzeciego Maja Nr. 28.

### HURTOWNIE
### win, wódek i likierów

Grąbczewski Aleksander, Cyganka Nr. 19

### Kolonjalne

Czarniecki Sylwin, Plac Dąbrowskiego Nr. 14,
Kozłowski Marcin, Nowy Rynek 18,

### Handel zbożowy

Centrala Rolników, Ogrodowa Nr. 3,
Trepka Rodryk, Królewiecka Nr. 19.

### Sklepy Bławatno-Galanteryjne.

Bazar Chrześcijański, Brzeska № 29.
Drzewiecka Marja, pl. Dąbrowskiego № 5.
Gruszewska Józefa „Wspólna Praca", 3 Maja № 14.
Krzemiński Franciszek, pl. Dąbrowskiego № 6.
Krzywkowska Julja, pl. Dąbrowskiego № 5.
Lutoborska i M. Piontek, Piekarska № 4.
Mochorowski Henryk, 3-go Maja № 12.
Ossowski Kazimierz i S-ka, 3-go Maja № 6.
„Spółka Kujawska", Nowy Rynek № 5.
Tokarzewski Józef, 3-go Maja № 30.
Zielińska Zofja, 3-go Maja № 14.

### Sprzedaż tytoniu i wyrobów tytuniowych.

Krakus Zenon, Nowy Rynek № 7.
Szatkowski Kazimierz, Nowy Rynek № 8.
Zdzienicki Jan, Kościuszki № 4.

### Sprzedaż mydeł i soli.

Mirewicz Stanisław, Żabia Nr. 15,
Postolski Antoni, Trzeciego Maja Nr. 28.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI — CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ — WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.